

Posudek práce

předložené na Matematicko-fyzikální fakultě
Univerzity Karlovy v Praze

- posudek vedoucího   posudek oponenta
 bakalářské práce   diplomové práce

Autor: **Gergely Farkas**

Název práce: **Studium mechanických vlastností kompozitů na bázi hořčíkových slitin**

Studijní program a obor: Fyzika, Obecná fyzika

Rok odevzdání: 2011

Jméno a tituly oponenta: doc. RNDr. Zdeněk Drozd, Ph.D.

Pracoviště: KDF MFF UK

Kontaktní e-mail: zdenek.drozd@mff.cuni.cz

Odborná úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Věcné chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu přiměřený počet   méně podstatné četné   závažné

Výsledky:

- originální   původní i převzaté   netriviální kompilace   citované z literatury   opsané

Rozsah práce:

- veliký   standardní   dostatečný   nedostatečný

Grafická, jazyková a formální úroveň:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Tiskové chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet   četné

Celková úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky oponenta:

Předložená práce je věnována aktuální problematice fyziky materiálů – studiu mechanických vlastností kompozitů, jejichž matricí je hořčíková slitina. Zde konkrétně jde o kompozit s matricí AJ51 zpevněnou krátkými safilovými vlákny. Studována byla i samotná nezpevněná slitina AJ51. Práce má standardní strukturu – teoretickou část, v níž autor popisuje základní pojmy používané v dalším textu, stanovení cílů práce, dále jsou popsány použité experimentální metody, jsou představeny výsledky experimentů včetně jejich diskuse a práce je uzavřena závěry a seznamem použité literatury.

Autor získal soubor cenných experimentálních dat, která zpracoval a v práci je diskutuje na úrovni přiměřené tomuto typu práce. Získal potřebný vhled do problematiky, který jistě využije při své další profesionální orientaci ve fyzice.

V práci jsem našel některé drobné nedostatky formálního i věcného charakteru. Ty jsou vypsány v další části posudku. Vzhledem k tomu, že se jedná o první delší odbornou práci studenta, je samozřejmě pochopitelné, že se v ní drobné nedostatky a překlepy objevily. Práci oponenta ostatně je, aby podobné nedostatky v práci našel. Nepřikládám jim ale přílišnou váhu na to, aby nějak výrazněji ovlivnily hodnocení práce.

Na zajímavý problém jsem narazil v kapitole 5.3. Ta je věnována měření napěťových relaxací. Na str. 16 autor vysvětluje zvláštní průběh relaxační křivky uvedené v obr. 5.3.1 (str. 17) jako projev deformačního stárnutí. Relaxace napětí se typicky měří v oblasti plastické deformace, což je v práci ostatně i konstatováno. Když ale srovnáme napětí na mezi kluzu uvedená v obr. 5.2.6 (str. 16) s napětími, při nichž byla měřena diskutovaná napěťová relaxace, je vidět, že měření proběhlo při napětích zhruba polovičních vzhledem k σ_{02} . Tedy v oblasti elastické deformace. (Totéž platí i pro relaxační křivku na obr. 5.3.2.) Komplikovaná časová závislost napětí v oblasti elastické deformace při zastaveném příčniku deformačního stroje by rovněž mohla být námětem pro zajímavou diskusi. Je otázkou, zda jde pouze o chybu v číselných údajích na svislé ose grafu v obr. 5.3.1, nebo zda měl autor v úmyslu poukázat na toto zajímavé chování zkoumaného materiálu v elastickém oboru a zapomněl se k tomu v práci vyjádřit.

Chci tedy autora požádat, aby se k této otázce vyjádřil v průběhu obhajoby.

Práce je napsána ve slovenském jazyce. Necítím se tedy bohužel kompetentní k hodnocení gramatické stránky textu.

V následující části posudku je soupis připomínek k formální a věcné stránce textu (na konkrétní místa v textu se odvolávám číslem stránky a horním indexem značím řádek počítaný shora, dolním indexem řádky počítané zdola):

Formální nedostatky (překlepy apod.):

Použití číslování obrázků v textu je pro čtenáře mírně nepohodlné. Lepší by bylo uvádět vždy pod obrázek jeho číslo, než používat „blokované odkazy“ typu „Obr. 5.3.3-6“.

Všechny značky veličin by měly být v textu psány kurzívou.

V anglickém abstraktu má být na druhém řádku *are* místo *is*.

1₁₂: místo m³ má být m³

6⁴: přebytečná mezera před tečkou na konci věty

7³: místo roztavená má být roztavený

12₂: Má být „priemernú veľkosť“ místo „priemerný veľkosť“

15₇₋₆: má být „jasně viditelné“, nikoli „jasně viditelný“

16: V popisu obrázku se hovoří o matici, správně jde o matici.

19: V popisu obrázků je napsáno „Obr. 5.3.7-9“. Jsou tam ale uvedeny čtyři obrázky.

19₄: místo „na α platí vztah“ má být „pro α platí vztah“

19₃: má být „teplota zadaná“, nikoli „teplota zadaný“

19₂: má být „dělená“ místo „dělený“

19₂: Na obr. 5.3.3-9 nejsou zřejmě hodnoty aktivačního objemu, jak je zde psáno. Ty jsou až na obrázcích 5.3.10-13.

23 – druhý bod závěrů: Má být „výrazně obmezený“ místo „výrazně obmezená“, podobně je špatně gramaticky formulovaný třetí, čtvrtý a pátý bod závěru.

Věcné připomínky

3 – obr. 2.2: Aby byl výčet základních skluzových rovin v hexagonálních kovech úplný, měla by být uvedena prizmatická rovina prvního a druhého druhu (v obrázku je pouze prizmatická rovina 1. druhu, která je označena jako prizmatická rovina).

9₃: Zde by se mělo hovořit o relativním zkrácení, nikoli prodloužení (píše se zde o zkoušce v tlaku).

10⁷: V definici napětí σ_{02} by mělo být uvedeno, že jde o napětí, které způsobí plastickou deformaci 0,2 % (je zde napsáno $\varepsilon = 0,2 \%$, z čehož není zřejmé, zda je myšlena plastická deformace).

11 – rovnice (6): α zde neznačí Burgersův vektor, ale číselnou konstantu. Burgersův vektor je v této rovnici značen b .

13₄: Spíše než o přiblížení bych hovořil o zvětšení obrázků.

14: V popisu znázorněných grafů by mohla být zmínka o tom, že jsou vyneseny pouze hodnoty plastické deformace.

22: V prvním řádku tabulky na této stránce značí ε_p plastickou deformaci, nikoli plastické napětí.

Jak jsem napsal výše, **tyto drobné nedostatky nepovažuji za nijak závažné** a doporučuji práci uznat jako bakalářskou práci.

Případné otázky při obhajobě a náměty do diskuze:

1. Jak jsem uvedl výše, byl bych rád, kdyby autor objasnil problém relaxace napětí ve vztahu k velikostem napětí, při nichž je měřil.
2. Ze str. 12 není zcela jasné, zda byla vlákna orientována v jednom směru, nebo zda byly rovnoběžně orientované roviny s vlákny a v nich byla vlákna náhodně rozložena. (Tomu napovídají jiné partie textu, např. použití součinitele 0,6 v rovnici (12).) Jak tedy byla vlákna v kompozitu orientována?

3. Má autor nějaké vysvětlení pro to, že maximální napětí v matici je větší při 100 °C, než při pokojové teplotě?

4.

Práci

doporučuji

nedoporučuji

uznat jako diplomovou/bakalářskou.

Navrhuji hodnocení stupněm:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis oponenta:

Praha, 14. 6. 2011

doc. RNDr. Zdeněk Drozd, Ph.D.